

Jaarverslag Stichting Vrienden van het Juda Palache Instituut

2025

Besproken en goedgekeurd door het Algemeen Bestuur
van de Stichting op 2 maart 2026

De Stichting Vrienden van het Juda Palache Instituut is bij Beschikking van de Belastingdienst 's-Hertogenbosch sinds 20 september 2007 aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling met RSIN-nummer 8160.53.297.

Contactadres: Stichting Vrienden van het Juda Palache Instituut, p.a. Secretariaat Hebreeuwse Taal en Cultuur, Spuistraat 134, kamer 3.18, 1012 VB Amsterdam.

KvK nummer: 41210735, bankrekening nummer NL56 RABO 0144 0742 14 t.n.v. Stichting Vrienden van het JPI
Website: <https://vriendenjpi.nl/>

Algemeen

De Stichting Vrienden van het Juda Palache Instituut (hierna de Stichting) is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

In verband met de zich wijzigende fiscale wetgeving is op de vergadering van het algemeen bestuur van 12 maart 2007 besloten om bij de Belastingdienst 's-Hertogenbosch een formele beschikking ter zake de ANBI status aan te vragen. Op 20 september 2007 is van de Belastingdienst Den Bosch een Beschikking ontvangen op grond waarvan de Stichting vanaf 1 januari 2008 aangemerkt wordt als Algemeen Nut Beogende Instelling met fiscaal nummer 8160.53.297. Deze beschikking is begin 2010 herbevestigd door positieve beantwoording van een formulier van de Belastingdienst met aanvullende eisen ten aanzien van de ANBI status.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer 41210735.

De Stichting, die is opgericht op 19 augustus 1991 en waarvan de statuten laatstelijk zijn gewijzigd op 11 oktober 2004, stelt zich ten doel:

“Het behartigen van de belangen van het Juda Palache Instituut van de Universiteit van Amsterdam, in het bijzonder ten dienste van de beoefening en de bevordering van wetenschappelijke studie in de taal- en letterkunde op het gebied van het Hebreeuws, Aramees, Syrisch, en Joodse studiën.”

Het algemeen bestuur (hierna bestuur) bestaat uit ten minste twee en ten hoogste vijf bestuursleden, waaronder een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, die tezamen het dagelijks bestuur vormen. Conform een door het bestuur vast te stellen rooster treedt in de jaarlijkse vergadering van het bestuur een bestuurslid af dat zo nodig terstond kan worden herbenoemd.

Het bestuur kan aan de leden een vergoeding toekennen voor kosten, gemaakt wegens werkzaamheden ten behoeve van de Stichting. In het onderhavige boekjaar, evenals in voorgaande jaren, is dit niet gebeurd.

In de jaarlijkse vergadering van het bestuur brengt het dagelijks bestuur verslag uit over de gebeurtenissen in het afgelopen jaar en het gevoerde beheer over de Stichting. Tevens stelt deze vergadering de jaarrekening vast. Ten slotte vinden benoemingen en herbenoemingen van bestuursleden plaats. Van alle vergadering van het bestuur worden verslagen gemaakt.

Vergaderingen bestuur

Het bestuur is in het verslagjaar twee keer bijeengekomen: op 24 februari en op 8 december. Tijdens deze bijeenkomst, waarvan verslagen beschikbaar zijn, kwamen de volgende onderwerpen ter sprake:

- goedkeuring financieel jaarverslag 2024 en begroting 2025;
- de vriendenbrief 2025;
- de ontwikkelingen bij het Juda Palache Instituut, waaronder het bezoek van de visitatiecommissie (zie ook hierna bij ontwikkelingen);
- de bijdrage van de Vrienden aan de jaarlijkse winteroelpan (cursus Hebreeuws) in samenwerking met de Bischoffsheim Stichting;
- een extra bijdrage voor een uitje van drie Tsjechische deelnemers aan de oelpan;
- de ondersteuning van de vakgroep door een vrijwilligersbijdrage aan een werkstudent;
- de bijdrage aan het MA symposium Critical Jewish Studies op 3 maart
- een bijdrage aan het Purimshpil door studenten Jiddisj op 5 maart
- een bijdrage aan de lezing van Yahil Zaban op 10 december
- een bijdrage aan de bijeenkomst met een gastspreker van de Bar Ilan universiteit;
- de bijdrage aan het Jiddisch symposium op 20 april 2026;
- de ontwikkeling van de beleggingen van de Stichting.

Bestuur

In 2024 zijn er geen wijzigingen in het bestuur opgetreden.

Aan het eind van het verslagjaar bestond het Algemeen Bestuur uit:

Voorzitter: mevrouw prof. dr. I.E. Zwiap

Secretaris: mevrouw drs. E.J. Poesiat

Penningmeester: de heer drs. P.D.H. Minco RBA

Lid: de heer dr. H. Markens

De heer Markens heeft op grond van zijn leeftijd te kennen gegeven om in 2026 af te willen treden als bestuurslid.

Ontwikkelingen bij het Juda Palache Instituut

In het jaar 2025 kon de vakgroep Hebreeuws maar liefst twee nieuwe medewerkers verwelkomen. In januari ging Dr. Magdaléna Janosikova full time aan de slag als Universitair Docent. Omdat haar positie is gefinancierd vanuit de ministeriële Sectorplangelden, verzorgt zij niet alleen vakken voor de bachelor en master Hebreeuws en Joodse Studies, maar participeert zij ook in facultaire initiatieven om het talenonderwijs beter te verankeren en aantrekkelijk te maken voor een bredere groep studenten. Dankzij haar onderzoek, dat zich richt op vroegmoderne geneeskunde in met name Oost-Europa, is academische expertise op het gebied van het Jiddisj voortaan structureel gewaarborgd. In november 2025 werd Dr. Sietske van der Veen aangesteld als tijdelijk Docent. In die hoedanigheid zal zij de komende jaren onderwijs verzorgen op het gebied van academische vaardigheden en Joodse Geschiedenis. Daarnaast zal zij, nog altijd gefinancierd vanuit de Rothschild subsidie voor het project Jewish Urban Studies, haar postdoctorale onderzoek naar de geschiedenis van Joodse wijken in West-Europa na 1945 op part-time basis voortzetten.

In 2025 werden voor het derde jaar op rij diverse aanvullende activiteiten gerealiseerd vanuit de bovengenoemde Rothschild-subsidie. Zo was er net als in de twee voorgaande jaren een rijk onderwijsaanbod in Jiddische taalvaardigheid, cultuur, en boekgeschiedenis, gevolgd door bachelor- en masterstudenten van binnen en buiten de opleiding. Daarnaast was er de jaarlijkse Winter School, in samenwerking met de Open University of Israel en Université Sorbonne Paris-1, met ditmaal als lokale partner het Seminar für Judaistik van de Goethe-Universität-Frankfurt. In januari streek de groep (33 studenten en 6 docenten) voor een week neer in Frankfurt, om van daaruit de lange geschiedenis van Ashkenaz te verkennen, inclusief een bezoek aan Speyer, Worms en Mainz onder leiding van de Duitse expert Professor Lucia Raspe.

Dankzij subsidies vanuit de Stichting konden daarnaast verschillende andere (curriculaire en extra-curriculaire) activiteiten worden georganiseerd. Zo werd gedurende de maand januari de inmiddels traditionele Bisschofsheim Winterulpan aangeboden, ditmaal gedoceerd door de Israëliëse MA studente Alina Olshansky-Gefen. Op 3 maart 2025 vond met steun van de Stichting een klein 'MA-symposium Critical Jewish Studies' plaats. Daarin verkenden verschillende studenten van de MA Jewish Studies hoe academisch onderzoek naar Joodse onderwerpen ook andere disciplines en vakgebieden kan verrijken, versterken, of zelfs corrigeren. Collega-historicus Dr. Laura Almagor van de Universiteit Utrecht trad daarbij op als respondent. Twee dagen later werd, voor de derde keer op rij, het jaarlijkse Purimshpil

(Sneeuwwitje) opgevoerd door de studenten Jiddisj, ditmaal in een uitverkocht Universiteitstheater.

Op drie december ontving de opleiding Professor Debra Kaplan (Bar-Ilan-University, Ramat Gan). Op uitnodiging van de vakgroep sprak zij in het Chirugisch Theater van de nieuwe Universiteitsbibliotheek over haar laatste boek (*A Woman is Responsible for Everything*), waarin ze een schijnwerper plaatst op de 'onzichtbare' levens van Joodse vrouwen in de vroegmoderne tijd. Op 10 december gaf Dr. Yahil Zaban, wederom met steun van de Stichting, een gastcollege over Israëliëse poëzie na 7 oktober 2023. Daarbij maakte hij gebruik van de bundel *Waar ooit een huis was. Een selectie Hebreeuwse poëzie in de nasleep van 7 oktober 2023* (Amphora Books 2025), samengesteld en vertaald door UvA-docent Yaniv Hagbi in samenwerking met MA-studente Louisa Groeneveld. Vierentwintig BA en MA studenten lazen onder Yahils leiding drie Hebreeuwse gedichten waarin de verwerking van schok, kwetsbaarheid en trauma centraal stonden – zowel emotioneel als intellectueel een waardevolle ervaring voor alle betrokkenen.

Een belangrijk moment voor de opleiding was de 6-jaarlijkse onderwijsvisitatie, die in september 2025 werd afgesloten met een tweedaags bezoek van een brede visitatiecommissie. Doel van de visitatie is het toetsen van de onderwijskwaliteit aan de hand van vier criteria: de inhoudelijke oriëntatie en onderwijsvisie van de opleiding, de inrichting en uitvoering van het onderwijs, de kwaliteit van de toetsing, en de gerealiseerde eindresultaten, dat wil zeggen, de kwaliteit van de afgestudeerden zoals blijkt uit hun scripties en succes op de arbeidsmarkt. Zowel de bachelor Hebreeuwse Taal en Cultuur als de master Jewish Studies scoorden op alle criteria positief. Het feit dat veel afgestudeerden erin slagen een promotieplaats te verwerven aan de UvA of in het buitenland, bevestigt het niveau en de doelmatigheid van de opleiding. De commissie prees met name de inrichting van de taalverwerving en de vakspecifieke (Hebreeuwse) vakken, de kwaliteit en openheid van het docententeam, en de zinvolle inbedding van de bachelor- en masteropleidingen in de Amsterdamse Joodse infrastructuur. Ook was er veel lof voor de manier waarop de docenten zich na 7 oktober 2023 hebben ingezet om de studenten organisatorisch en emotioneel bij te staan.

Ondanks een uiteindelijk staakt het vuren bleef het effect van de situatie Israël-Gaza ook in 2025 onverkort merkbaar, met name in het onderzoek. Individuele contacten met Israëliëse collega's blijven zonder meer mogelijk, maar onderzoekssamenwerkingen boven EUR 2,5 miljoen zijn niet langer toegestaan. De staf blijft in gesprek met het universiteitsbestuur om de consequenties van dit beleid voor studenten, staf, en het vakgebied onder de aandacht te brengen. Gelukkig leert de ervaring dat een grote meerderheid van UvA-studenten geïnteresseerd blijft in Joodse geschiedenis en cultuur zoals aangeboden in de programma's van de vakgroep.

Bijdragen en inkomsten Vrienden

Sinds 2020 ondersteunt de Stichting tezamen met de Bischoffsheim Stichting de winteroelpan (taal cursus Ivriet) van het JPI. In 2025 betrof dit opnieuw € 500. Een zelfde bedrag werd afgelopen jaar besteed aan het Purimshpil. Aan diverse kleine projecten en lezingen droegen de Vrienden ruim € 230 bij.

Nieuw in 2025 en mogelijk ook op langere termijn een belangrijke uitgave betreft de vrijwilligersvergoeding aan een werkstudent die de vakgroep ondersteunt. Hiervoor heeft de universiteit helaas zelf geen budget beschikbaar.

In het verslagjaar mochten de Vrienden zich verheugen in twee donaties van extranei van in totaal € 1.150. Verder ontving de stichting nog € 380 aan andere giften. Slechts vijf vrienden betaalden hun jaarlijkse bijdrage.

Financiële aspecten

Het eigen vermogen van de Stichting bestaat uit een stamkapitaal, een reserve en uit de geactiveerde giften van de Vrienden voor het Leven.

Het stamkapitaal en een deel van de huidige reserve zijn ingebracht bij wijze van een eenmalige gift door de Doctor Hofstee Stichting te Alkmaar. Daarnaast ontving de Stichting in 2016 een aanzienlijk legaat van professor S. Berger z.l. De jaarlijkse opbrengst van het stamkapitaal wordt besteed aan de doelen van de Stichting Vrienden van het Juda Palache Instituut. Op het stamkapitaal zelf mag alleen in bijzondere situaties worden ingeteerd.

De jaarlijkse inkomsten van de Stichting bestaan uit giften van Vrienden, donaties van stichtingen en particulieren, beleggingsopbrengsten, legaten en overige baten.

De Stichting kent Vrienden die een jaarlijkse gift doen en Vrienden voor het Leven.

Laatstgenoemden doen een éénmalige gift die hen voor het leven Vriend van de Stichting maakt. Tijdens de vergadering van 24 september 2007 is besloten om giften van Vrienden voor het Leven te activeren op de Staat van Bezittingen en Schulden in het Fonds Vrienden. Vervolgens dienen zowel de revenuen als de hoofdsom over een periode van tien jaar ten goede te komen aan de doelen van de Stichting.

De Stichting Vrienden beoogt tenminste 80% van haar jaarlijkse directe inkomsten te besteden aan projecten conform haar doelstelling. Als in enig jaar de inkomsten niet volledig worden besteed, tracht de Stichting dit in het daaropvolgend jaren alsnog te doen.

Tot 2017 heeft de Stichting jaarlijks ingeteerd op haar vermogen door enerzijds afnemende rente-inkomsten en anderzijds lagere ontvangsten van Vrienden. In 2016 heeft het legaat van professor Berger echter de reserves aanzienlijk aangevuld. Dat biedt additionele mogelijkheden om middelen te besteden aan de doeleinden van de Stichting.

Tevens heeft het bestuur in 2016 besloten om het vergrote vermogen voor een deel te beleggen in defensieve waarden, vooral obligaties. Dat dient te zorgen voor een hogere netto-opbrengst van het vermogen zolang de rente op banktegoeden zeer laag ligt.

In het verslagjaar hebben de obligaties waarin de Stichting belegt weer een positief netto rendement (na kosten) opgeleverd van 7,6% na bijna 20% in 2024.

De Stichting besteedt haar middelen aan wetenschappelijke bijeenkomsten en projecten in samenhang met de activiteiten van het Juda Palache Instituut, waaronder in voorkomende gevallen ook de scriptieprijs valt. Door het genoemde legaat is meer ruimte ontstaan om deze doelstellingen uit te breiden met aanvullende projecten, bijvoorbeeld in samenwerking met het Joods Bijzonder Onderwijs of derde partijen binnen de doelgroep.

Boekjaar

Het boekjaar van de Stichting valt samen met het kalenderjaar.

De jaarrekening bestaat uit een Staat van Bezittingen en Schulden, een Staat van Herkomst en Bestedingen met een toelichting daarop en een begroting voor het nieuwe boekjaar met een giftenplan.

Jaarrekening 2025 met toelichting Begroting 2026

Staat van Bezittingen en Schulden

Activa	Noot	2025	2024	Passiva	Noot	2025	2024
Bankrekeningen				Eigen vermogen:			
Liquiditeiten	1	48.939,68	42.969,36	Stamkapitaal	3	30.000,00	30.000,00
Beleggingen	2	17.051,75	22.138,44	Reserve	4	34.370,43	34.368,76
				Fonds	5	1.621,00	1.634,00
				Vrienden			
		65.991,43	65.107,80			65.991,43	65.107,80

Staat van Herkomst en Bestedingen

Inkomsten	Noot	2025	2024
Direct rendement beleggingen	6	975,00	2.019,32
Waardemutaties beleggingen	7	656,50	3.869,10
Ontvangen rente			39,96
Vrienden voor één jaar	8	125,00	100,00
Giften / bijdragen lezingen		1.530,00	735,00
Ten laste van Fonds Vrienden	5	163,00	181,00
		3.449,50	6.944,38
Uitgaven			
Bijdrage projecten		730,33	788,96
Bijdrage winteroelpan		500,00	500,00
Vrijwilligersbijdrage		720,00	
Scriptieprijsen			1.000,00
Bankkosten en porti		174,85	167,42
Kosten effectenrekening en transacties		134,14	159,98
Overige kosten en kosten website		143,55	142,30
Naar Fonds Vrienden voor het Leven	5	163,00	181,00
Mutatie reserves		883,63	4.004,72
		3.449,50	6.944,38

Toelichting op Staat van Bezittingen en Schulden en Herkomst en Bestedingen

1: Rabobank rekening courant NL56 RABO 0144 0742 14
Saxo Bank beleggingsrekening 15534866

2: Beleggingen per ultimo 2025

Titel	Aantal	Koers	Waarde
6,5% Rabo certificaten	€ 15.000	113,57%	€ 17.051,75

Op 7 maart is € 5.000 nominaal van de Rabo certificaten verkocht op een koers van 114,90% voor kosten. Er zijn met de vrijkomende middelen geen nieuwe beleggingen aangekocht.

3: Het stamkapitaal is bij oprichting van de Stichting ingebracht door de Doctor Hofstee Stichting met als doel om de revenuen (rentebaten) van het stamkapitaal te besteden aan de doelen van de Stichting. Het stamkapitaal zelf dient zoveel als mogelijk behouden te blijven. In 2016 werd een legaat van professor Dr. S. Berger z.l. ontvangen.

4: De reserve van de Stichting is verkregen uit giften, donaties, vriendenbijdragen, legaten, rentebaten, beleggingsopbrengsten en andere baten. De reserve muteert jaarlijks met het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven.

5: Het Fonds Vrienden is in 2006 ontstaan uit geactiveerde donaties van Vrienden voor het Leven. Deze donaties worden in tien gelijke jaarlijkse delen besteed aan de doelen van de Stichting. Tien percent wordt in het jaar van ontvangst besteed; de overige negentig percent wordt geactiveerd in het Fonds Vrienden en gedurende de volgende negen jaar uitgegeven aan de doelen van de Stichting. In 2025 bedroeg de mutatie van het Fonds € 163, zijnde afgerond 10% van het per primo jaar bestaande fonds van € 1.634,00.

6 en 7: In de loop van 2025 werd geen rente ontvangen op de liquide middelen. De obligaties leverden in 2025 € 975 aan couponrente op, een direct rendement van 5,9% (2024: 6,8%). Verder bedroeg het koersresultaat van de obligatieportefeuille € 656,50 ten opzichte van een exceptionele € 3.869,10 in het voorafgaande jaar. Dit hing toen samen met een sterke rentedaling, de gunstige verkoop van 1/3 van de obligaties en een tussentijdse transactie.

8: In 2025 had de Stichting slechts vijf betalende vrienden (2024: 4). Er kwamen geen Vrienden voor het Leven bij. Wel ontving de stichting een aantal mooie giften van in totaal € 1.530.

Begroting 2026 (en gerealiseerd 2025)

	2026	2025
Inkomsten		
Directe opbrengst beleggingen	975	975
Koersmutaties beleggingen	300	657
Rente		
Vrienden voor 1 jaar	125	125
Vrienden voor het Leven		
Giften	500	1.530
Ten laste van Fonds Vrienden	163	163
	<hr/>	<hr/>
	2.062	3.450
Uitgaven		
Bijdrage Projecten en scripties	750	730
Bijdrage winteroelpan	500	500
Vrijwilligersbijdrage	1.440	720
Scriptieprijs	500	
Naar Fonds Vrienden	162	163
Bankkosten	180	175
Beleggingskosten	140	134
Kosten website	96	96
Overige kosten	50	46
	<hr/>	<hr/>
	3.818	3.450
Mutatie Reserve	-1.756	884